نوستالژیا/ فیلمی هیندی..5.. ستیڤان شەمزینی

بەشی پێنجەم

فیلمی هیندی

لە دەیەی هەشتاکانی سەدەی رابردوو، سەیرکردنی فیلمی هیندی لەلای هەموو خەڵکی باشووری کوردستان ببووە نەریت. هەموو کەس دەیزانی شەوانی سێشەممە لە تەلەفزیۆنی کوردیی کەرکوک لە دوای دەنگوباسی کاتژمێر "١٠"، دوا بابەتی شەو فیلمێکی هیندییە. دوا بەدوای ئەوەش بەرنامەکانی تیڤی کۆتایی دەهات و خشەخشەکە دەستی پێدەکرد. ئەمە ئەوسا منداڵ بووین، هەموو هیوامان ئەوە بوو شەو خەومان لە نەکەوێت، یان ماڵەوە ناچارمان نەکەن بە سەعیکردن، بۆ ئەوەی بتوانین پێ بە دڵ تەماشای ئەو فیلمە هیندییە ساکارانە بکەین، کە لەلای ئێمە زۆر قووڵ و کاریگەر بوون. ئێمە منداڵ بووین، واماندەزانی هیندستان خۆشترین وڵاتی سەرزەمینە، وەها تێدەگەیشتین هەموو خەڵکی ئەو وڵاتە هەر سەرقاڵی فیلم و گۆرانی گووتنن. بیرمان دەکردەوە رەنگە هیندستان هەندە دوور بێت، هەرگیز نەتوانین بیگەینێ، نەک وەک ئێستا کە هەندێک کەس بە چارەسەری هەڵامەتیش سەردانی هیندستان دەکەن. بیرم دێتەوە جارێکیان "رێبوار"ی برام، لە ماڵەوە تووڕەبوو، پڕ جانتایەک جل و پێداویستی خۆی هەڵگرت، وتی دەڕۆم بۆ هیندستان و قەت نامبیننەوە، مەگەر لە تەلەفزیۆندا بمبیننەوە. ئاخر ئەو برایەم هیوایەتی پلە یەکی فیلمی هیندی بوو، ناوی هەموو ئەکتەر و فیلمەکانی وەک ئاو و دە لەبەربوو، ئەوەندەی گۆرانی هیندیی لەبەربوو، بە قەدەر ئەوە وانەکانی قوتابخانەی لەبەر بکردایە ئێستا دوو سێ دکتۆرای هەبوو.

من یەکێک بووم لە تەماشاکارە هەرە سەرسەختەکانی فیلمی هیندیی، بڕوا ناکەم شەوبژێرم لە بینینی هیچ فیلمێک کردبێت لە هەشتاکاندا. ئەو شەوەی بڕیاربوو فیلمی هیندی بکات، سەر لە ئێوارەکەی زۆر باش بۆی دەخەوتم. بە خوشکە گەورەکەمم دەوت ٢٠ خولەک پێش فیلمەکە لە خەو هەڵمبستێنە. ئەویش هەروای دەکرد. کاتێک لە خەو هەڵدەستام، دەمبینی دیسان چا لێنراوەتەوە، نان و ماست، یان گوێز و هەنگوین، زۆر جاریش هێلکە و رۆن ئامادە کرابووەوە، چونکە ئەوە ببووە ژەمی چوارەم. لەگەڵ سەیری فیلمەکە نانیشمان دەخوارد، پاشان چەرەس، ئەمەش وای لێدەکردیت گەدەت پڕ بێت و بە ئاسانی خەوت لێنەکەوێت،

بەیە تا کۆتایی بەدیار تەماشاکردنی فیلمەکانەوە دەماینەوە. تێکڕای گەنجان خولیای لاسایکردنەوەی ئەکتەرە هیندەکانیان هەبوو، بەڵام بارودۆخی کۆمەڵایەتی ڕێگربوو لەوەی بتوانن لە شێوەی خۆگۆڕین لاسایان بکەنەوە. "ڕەبوار"ی برام وەک وتم زۆر سەرسام بوو، بە ئەکتەرە هیندەکان. ئێوارەیەک بە قاتێک چاکەت و پانتۆڵی سپی و قەنەرەیەکی ڕەشی لەمەعەوە، عەینەکێکی ڕەشی گەورەشی لە چاودا بوو، خۆی کردەوە بە ماڵدا، بە هیچ قسەیەک رووی کردە داپیرەم و گووتی لە "ئەمیتاب" دەچم؟، خوشکەکەم زۆر لێی تووڕە بوو وتی، نەخێر جەنابت لە شێرە دەچیت، سەروپۆتەڵاکت هەروەک ئەوە. ئاخر شێرە "ئەمریش پوری"ی داماو لە هەموو فیلمەکدا ڕۆڵی ستەمکار و مافیا و جەلادی دەبینی، لە کۆتایی هەموو فیلمەکانیشدا دەکوژرا. ئەو شێرە داماوە زیاتر لە هەزار جار بە دەستی میسۆن و ئەمیتاب کوژراوە، وەک پشیلەی حەوت ڕۆح وابوو، هەر دەکوژرا و لە فیلمێکی نوێتردا زیندوو دەبووەوە.

ئەو ئەکتەرانەی لای من زۆر خۆشەویست بوون، بریتیبوون لە "ئەمیتاب، میسۆن، شاشی کاپور، دار مەندرا"، ئەو فیلمانەشی هەمیشە پێیان سەرسام بووم، بریتیبوون لە فیلمەکانی "شوعلە، سەنگام، لوها، دیکسە دانسا، شاهنشا، گرفتار، مەرد، تۆفان". زۆرتر ئەو فیلمانە ڕەواجیان هەبوو ئەمیتاب و میسۆن و ماهەباتی کاپور ڕۆڵیان تێدا دەبینی. ئەو ئەکتەرانە هێندە خۆشەویست بوون، وێنەکانیان لە زۆرێک لە ماڵەکاندا هەبوون، یان دەنران بە بەرگی دەفتەرەکانەوە. لە بەرامبەر قوتابخانەی خوشکە بچووکەکەم "بەرانان"، دوکانێک هەبوو بە ناوی دوکانی "بەتان" ئەم دوکانە تەنیا وێنەی ئەکتەرە هیندەکانی دەفرۆشت، تەنانەت خاوەنەکەشی "بەتان" یەکێک بوو لە سەرسامەکان بە فیلمی هیندیی. دەیان جار ڕۆژانەکەی خۆم کە بە قوتابخانە وەرم دەگرت، دەمدا بە وێنەی ئەکتەرە هیندەکان لە ژن و پیاو. وا بزانم جارێک وێنەکانم ژمارد زیاتر لە ٦٠ وێنە بوو، کە هەر یەکێکیان هێندەی لاپەڕەیەکی ئەی فۆر قەبارەیان گەورە بوو.

وەک وتم تەلەفزیۆنی کەرکوک لە هەفتەیەکدا تەنیا یەک شەو، فیلمی هیندیی پەخش دەکرد، بەڵام بەوا ناکەم من شەوبێزەرم لێکردبێت. هەندێک جار بە ڕۆژ هێندەی هیلاک دەبووم بەهۆی فوتبۆڵ و قوتابخانە و سەعیکردنەوە، بە دیار سەیرکردنی فیلمەکەوە خەوم لێدەکەوت، بەڵام هێندە فیلمەکانم خۆشەویست و تامەزرۆیان بووم، ئەو بەشەی فیلمەکە کە من نەمبینیبوو بە خەون تەواوم دەکرد، ڕووداوەکان لە خەونەکانمدا بە ڕیتمی ئەو بەشە دەڕۆیشتن بەواقیعی بینیبووم. جاریش هەبووە، خۆم چوومەتە ناو ڕووداوەکانی فیلمەکەوە، لە خەونمدا هەستم بەوپەڕی شادیی دەکرد، بوومەتە ئەکتەر و لە پەنا

ئەمیتاب و میسۆن بەشداریی فیلم دەکەم. هەر کە سبەینێ لە خەو رادەبوورام، زۆر خەفەتم دەخوارد، خوشکەکانم ناچار دەکرد، رووداوەکانی فیلمەکەم بۆ بگێڕنەوە، چونکە لە قوتابخانە باس هەر باسی فیلمەکەی شەو بوو، نەدەکرا بڵێم نەمبینیوە، بە تایبەت “شۆڵەی ئەخیر” چونکە ئەوسا زاراوەی “شۆڵەی ئەخیر” لە هەموو زاراوەیەکی تر زیاتر دەهاتە سەر زاران.
ئەوە نەبوو، بە بینینی یەک فیلمی هیندیی لە هەفتەیەکدا، تینووەتیمان لەو فیلمانە بشکێت. ئەمە لە ماڵەوە ڤیدیۆمان هەبوو، دەچووین کاسێتی فیلمەکانمان دەهێنا و لەماندەدایەوە، بە ئەوانەشی لە رووی تەمەنەوە لە ئەمە گەورەتربوون دەچوونە سینەما بۆ بینینی فیلمە هیندییەکان. هەندێکجاریش بۆ فیلمەکانی “ترنتی”. ئەمە یەکێک بووین لە ماڵە شانسدارەکان بەوەی لە ماڵەوە ڤیدیۆمان هەبوو، چونکە ئەو ئامێرە لە کەم ماڵدا هەبوو، بۆیە هەر کاتێک کاسێتێکمان بهێنابایەتەوە بۆ ماڵەوە، ماڵەکەمان جمەی دەهات لە گەنج و پیر بۆ بینینی فیلمە هیندییەکان. چونکە ئەوسا خەڵک هەموو بێزاربوون لە وتارە دوور و درێژ و بێزارکەرەکانی سەدام کە هەمووی قەوانەکی دووبارە بوو، ئەوەی کەمێک ئاسوودەیی دەدا بە خەڵک فیلمی هیندیی و بەگە کۆمیدییەکانی “دی دی” و “ماوەی بیانی” بوو.
ئەوە رۆژە هەندە عاشقی فیلمی هیندیی بووین، هیچ دەرفەتێکمان بە بینینی فیلمە هیندییەکان بەفیڕۆ نەدا. لە هەشتاکان لە رۆژانی جەژندا لە هەر گەڕەکێکدا، یەک دوو ڤیدیۆخانە دەکەوتنە کار، ئەم ڤیدیۆخانانە هەر یەک سەعات جارێک، فیلمێکیان پەخش دەکرد، بۆ نموونە فیلمی هیندیی و فیلمەکانی بروسلی و جاکیشان. هەر کاتێک دەگەیشتە سەر گرتەیەکی پۆرنۆ یان ئیغرا، بە پەلەپەل کاکی ڤیدیۆچی، گرتەکەی پێشدەخست. ئەمەش وەک منداڵە چەقاوەسووەکان هاوارمان دەکرد “پێڵانی، پێڵانی”. جگە لەوەش کەم فیلم هەبوو بە یەک کاتژمێر تەواو بێت، بۆیە ناچاربوون زۆرێک لە گرتەکان پێشبخەن، ئەمەش بەلامانەوە ئاسایی بوو، هەر حەزمان لە کوشتنی “شێرە و جەبار” بوو. لە فیلمەکانی “بروسیلی”شدا، تەنیا چێژمان لە شەڕەدەستەکان دەبینی و شادومان دەبووین بە کوشتنی “حەکیمە درێژ”.
جا ئەو حەکیمە هەر خۆی ناوی حەکیم بوو یان ئەمە ئەو ناوەمان لێنابوو، ئەوەیان نازانم. ئێوارەیەک میوانمان هەبوو، خزمەکانمان لە بەغدادەوە هاتبوون. بڕیارماندا دوو کاسێتی فیلمی هیندیی بهێنینەوە تاکو وەک شەوچەرە، میوان و خزمەکانی پێ دڵخۆش بکەین. چووینە یەکێک لە دوکانەکانی بەکرێدانی کاسێتی ڤیدیۆ، داوای دوو فیلمی هیندیمان کرد، ئەویش دوو کاسێتی دا بە ئەمە و گووتی ئەوە ئەو دوو فیلمەیە کە داواتان کردووە. ئەمەش بردمانەوە بۆ ماڵەوە،

هەموو دڵخۆش بوون و پەلەپەلی دونیایان لێکردین. ئەوەبوو فیلمی یەکەممان خستە سەر ڤیدیۆکە، هەر نەیخوێندەوە. ناچار کاسێتی دووەممان خستە سەری، ئەویش یەکێک بوو لە فیلمە ئیباحییەکانی ئەکتەری تورک "بانو ئەلکان"، بەمەش "رێبوار"ی برام زۆر تەریق بووەوە. بە تایبەت میوانەکانمان خەڵکی بەتەمەنیان تێدابوو.
براکەم تووڕە بوو، وتی مادام ئەو دوکاندارە بە منی رابواردووە، دەبێت پێی رابوێرمەوە. بۆیە بۆ رۆژی دوایی چووبووەوە بۆ لای دوکاندارەکە و پێی وتبوو، دەستخۆش فیلمەکانی ئەمشەوم زۆر بەدڵ بوو، بەڵام پێویستم بە فیلمێکی هیندییە، گۆرانی و بارانبارینی تێدا نەبێت. کابرای دووکاندار دوو کاتژمێر گەڕابوو بە دوای فیلمێکی وەهادا بەڵام دەستی نەکەوتبوو. دوای ئەوە براکەم وتبووی تۆ دوێنێ بە منت رابوارد، منیش ئەمڕۆ پێم رابواردیتەوە، ئاخر هەی مەغەل فیلمی هیندیت بینیوە باران و گۆرانی تێدا نەبێت؟. بەمەش کابرا دەمی ببوو بە تەڵەی تەقیو و هیچی پێنەکرا. بەهەرحاڵ ئەمە حاڵی ئێمە بوو لە دەیەی هەشتاکاندا، کاتێک دەیەی نەوەدەکان هات، راپەڕین و ئازادیی کوردستان، بووە سەرەتایەکی نوێ و هەموو ئەو شتانەی پێشووی لەگەڵ خۆیدا راپێچا. من لەوساوە تائێستا سەیری فیلمی هیندیم نەکردووە، بەڵام لەم رۆژانەدا لە ماڵی ناسیاوێک بووم، بە هەمان شەوق و تامەزرۆیی هەشتاکانەوە، سەیری کەناڵی "زی ئەفلام"ی دەکرد کە چەناڵێکی عەرەبی- هیندییە و رۆژانە چەندان فیلمی بۆلیۆد پەخش دەکات. منیش کەمێک لە خۆم رامام، هەموو ئەو یادەوەرییانە بە خێرایی گەڕانەوە ناو مێشکم کە لێرەدا یادداشتم کردوون.

سەرنج: کەی ئەم نوستالیژیانە لە بەهار و هاوینی ساڵی ٢٠١٢دا نووسراون.

تێبینی: ئەم بەشەی نوستالیژیا له بەرگی سێیەمی کتێبی (قوتووی عەتار) لە لاپەڕەی 524-528 بەشێوەی کتێبی کاغەز بڵاوکراوەتەوە.